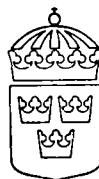

Regeringens proposition

1988/89:115

om försäljning av statens aktier i Swedair AB

Prop.
1988/89:115

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 22 mars 1989.

På regeringens vägnar

Sten Andersson

Roine Carlsson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen begärs riksdagens bemyndigande att kunna sälja statens aktier i Swedair AB.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 22 mars 1989.

Närvarande: statsrådet S. Andersson, ordförande, och statsråden R. Carlsson, Lindqvist, Lönnqvist, Engström, Freivalds, Lööw.

Föredragande: statsrådet R. Carlsson

Proposition om försäljning av statens aktier i Swedair AB

1 Bakgrund

År 1968 bildades Crownair Swedish Ltd. AB. Ett år senare övertogs företaget av Svenska Utvecklingsaktiebolaget (SU). I samband med att aktiekapitalet fördubblades år 1971 inträdde Linjeflyg AB (LIN) som hälftenägare i Crownair.

Genom avtal den 8 mars 1973 överlät SU sin aktiepost i Crownair till staten. Riksdagen godkände avtalet (prop. 1973:124, FöU 18, rskr. 239) och beviljade medel för aktieförvärvet. Senare slogs Crownair samman med det enskilt ägda Svensk Flygtjänst varvid bolagets firma ändrades till Swedair AB.

Vid bolagsstämman i december 1974 beslutades att aktiekapitalet i Swedair AB skulle höjas och att AB Aerotransport (ABA) skulle inträda som delägare. Aktierna i Swedair AB ägs sedan dess till 50 % av staten och till 25 % vardera av LIN och ABA. Statens aktier förvaltas av försvarsdepartementet. År 1983 ökades aktiekapitalet genom nyemission varvid riksdagen beviljade medel för statens andel av kapitaltillskottet (prop. 1982/83:101, FöU 20, rskr. 157). Aktiekapitalet är för närvarande 27,5 milj. kr. svarande mot 275 000 aktier.

Enligt ett intressentavtal år 1976 mellan delägarna skall Swedair AB ha fyra huvuduppgifter:

- Bedriva linjetrafik på uppdrag av Scandinavian Airlines System (SAS) och LIN samt s. k. linjetaxitrafik.
- Med stöd av långtidsbundna avtal bedriva s.k. specialflygverksamhet såsom målflyg och kartfotografering samt s. k. affärsflyg.
- Kunna ställa en lämpligt utformad flygtransportresurs till försvarets förfogande vid mobilisering.
- Bedriva en till den flygoperativa verksamheten anpassad agentur- och verkstadsrörelse samt annan därmed förenlig verksamhet.

Intressentavtalet innehåller en skyldighet att hembjuda aktierna till övriga aktieägare om någon av parterna önskar sälja en del av eller hela sitt aktieinnehav.

Swedair AB har successivt utvecklats till ett av Europas största flygföretag för s.k. matartrafik. För närvarande utnyttjas tolv st. flygplan SAAB 340, varav Swedair äger fyra. Bolaget äger i övrigt två mindre flygplan för personbefordran.

I Swedairkoncernen ingår för närvarande moderbolaget Swedair AB samt dotterföretaget Svensk Flygtjänst AB. Dotterföretagen Basair AB, Swedair Trade AB, Hans Püttgen AB samt Sveadiesel AB har nyligen sålts. Dessa senare bolag är agenturföretag.

Swedair utför kvalificerad teknisk service och målflygning vid försvarets robotskjutfält i Norrland.

Koncernen har för närvarande ca 550 anställda och omsluter på årsbasis ca 400 milj. kr.

Mitt förslag

Mitt förslag: Riksdagen bemyndigar regeringen att sälja statens ägarandel i Swedair AB.

Skälen för mitt förslag

I 1973 års proposition om förvärvet av Crownair Swedish Ltd AB anförde föredraganden som främsta skäl för ett köp möjligheten att på ett smidigt sätt tillgodose försvarets behov av flygtransporter under beredskap och krig. Denna övergång borde underlättas om bolagets tjänster utnyttjades för flyguppsdrag åt försvarsmakten i fred. Vidare ansåg föredraganden att det var naturligt att statliga myndigheter utanför försvarsmakten utnyttjade bolaget för flygtjänster. Genom att i huvudsak föra samman de fredstida statliga flygningarna i ett företag skulle en organisation skapas som fick kapacitet att tillgodose även de behov som kunde förutses för försvaret i en beredskaps- eller krigssituation.

Enligt min uppfattning har dessa förutsättningar väsentligt ändrats sedan år 1973. Sedan statens förvärv av Crownair har inrikesflyget utvecklats kraftigt. Swedair har förändrats till att bli ett flygbolag i omfattande reguljär luftfart. Samtidigt har de militära flygtransportresurserna i stort fördubblats. Den totala flygtransportkapaciteten är således väsentligt större och fördelad på ett annorlunda sätt. De behov som försvaret inte kan tillgodose med egna resurser kan köpas i fred och kontrakteras för beredskap och krig genom avtal med berörda företag om s. k. K-produktion eller genom uttagning. Det finns således inte tillräckliga skäl för ett statligt huvudägarskap för Swedair AB.

Inte heller motiverar försvarets behov av speciella tjänster, som t.ex. målflyg, teknisk service eller verkstadsuppsdrag, ett statligt huvudägarskap. Snarare kan det finnas affärsmässiga fördelar med att utan ägarintresse upphandla sådana specialtjänster inom flygområdet i konkurrens.

Ett handlingsutrymme bör enligt min mening skapas som gör det möjligt för regeringen att sälja statens aktiepost i Swedair AB. Jag förordar därför att regeringen föreslår riksdagen att bemyndiga regeringen att kunna sälja statens ägarandel i Swedair AB. Ett speciellt försvarsintresse i samband med en försäljning är att kunna behålla och utveckla nuvarande skjutplatsservice, tekniskt stöd och målflyg vid robotskjutfältet i Norrland.

Hemställen

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen
att bemyndiga regeringen att kunna sälja statens aktier i
Swedair AB.